

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVI
Broj: 09 0 K 029226 17 Kž 2
Sarajevo, 07.12.2017. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudaca: Dragan Čorlija - predsjednik vijeća, te Slavko Marić i Dinka Lukes - članovi vijeća, uz sudjelovanje zapisničara Mevlide Šeta, u kaznenom predmetu protiv optuženih M.S., A.H. i D.H., zbog kaznenog djela Ubistvo iz člana 166. stav 1. u vezi sa članom 31. Kaznenog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, odlučujući o žalbama branitelja ranije navedenih optuženika, advokata I.B., S.B. i M.K., svi iz S., izjavljenim protiv rješenja Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 09 0 K 029226 17 Kv 3 od 15.11.2017. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 07.12.2017. godine, donio je sljedeće:

R J E Š E N J E

Djelomičnim uvažavanjem žalbi branitelja optuženih A.H. i D.H., a povodom tih žalbi, na osnovu člana 324. Zakona o kaznenom postupku Federacije Bosne i Hercegovine i u odnosu na optuženog M.S., ukida se rješenje Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 09 0 K 029226 17 Kv 3 od 15.11.2017. godine, pa se predmet prvostupanjskom sudu vraća na ponovno odlučivanje.

O B R A Z L O Ž E N J E

Rješenjem Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 09 0 K 029226 17 Kv 3 od 15.11.2017. godine, prema optuženima M.S., A.H. i D.H., protiv kojih se, po potvrđenoj optužnici Kantonalnog tužiteljstva u Sarajevu broj: T09 0 KT 0116285 17 od 13.11.2017. godine, kazneni postupak vodi zbog kaznenog djela Ubistvo iz člana 166. stav 1. u vezi sa članom 31. Kaznenog Zakona Federacije Bosne i Hercegovine (KZ FBiH), produžen je pritvor za 2 (dva) mjeseca, koji im, po tom rješenju, može trajati do 15.01.2017. godine ili do nove odluke suda. Za sve optužene je utvrđeno egzistiranje posebnog pritvorskog razloga iz člana 146. stav 1. točka d) Zakona o kaznenom postupku Federacije Bosne i Hercegovine (ZKP FBiH). Optuženiku M.S. pritvor je produžen i iz osnova točke c) prethodno navedene odredbe, dok je optuženom A.H. utvrđen i posebni pritvorski razlog iz člana 146. stav 1. točka a) ZKP FBiH.

Ovo rješenje su pravovremeno izjavljenim žalbama za optužene M.S., A.H. i D.H. osporili njihovi branitelji. Branitelj optuženog M.S., advokat I.B., žalbu je izjavio zbog

bitne povrede odredaba kaznenog postupka, ističući u istoj prijedlog da se njegovom branjeniku umjesto mjere pritvora izrekne mjera zabrane (kućni pritvor), odnosno da se pobijano rješenje ukine i predmet prvostupanjskom sudu vrati na ponovno odlučivanje. Isti žalbeni osnov je u pojedinačnim žalbama istakao i branitelj optuženih A.H. i D.H. – advokat S.B.. Ove žalbe su izjavljene i zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, s prijedlogom da se osporeno rješenje ukine i optuženi odmah puste na slobodu uz određivanje mjera zabrane iz člana 140. ZKP FBiH. Žalbom branitelja optuženog D.H. (advokat M.K.) prvostupanjsko rješenje se pobija zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka, zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, te zbog povrede kaznenog zakona. Branitelj ovog optuženika u žalbi konačno predlaže preinačavanje osporenog rješenja i ukidanje pritvora njegovom branjeniku, odnosno ukidanje pobijanog rješenja i vraćanje predmeta prvostupanjskom sudu na ponovno odlučivanje.

Ovaj sud je pobijano rješenje ispitao u granicama navoda iz podnesenih žalbi, potom po službenoj dužnosti u smislu odredbe člana 321. u vezi sa članom 338. ZKP FBiH, nakon toga je odlučio kao u izreci, pri čemu se naročito rukovodio slijedećim razlozima:

U svim žalbama je istaknut žalbeni osnov bitne povrede odredaba kaznenog postupka iz odredbe člana 312. stav 1. ZKP FBiH. Tako je, po navodima iz žalbe branitelja optuženog M.S., ova bitna povreda počinjena jer su radnje njegovog branjenika trebale biti ocijenjene kao kazneno djelo Sudjelovanje u tuči iz člana 174. KZ FBiH, a ne, kako je to pogrešno učinjeno u osporenom rješenju, kao kazneno djelo Ubistvo iz člana 166. stav 1. u vezi sa članom 31. ranije navedenog zakona. Branitelj optuženika D.H., advokat M.K., u žalbi ističe da je prvostupanjski sud predmetnu bitnu povredu počinio zbog toga jer bi se, sve i pod pretpostavkom da se potvrde navodi tužiteljstva ...“moralo raditi, u najgoroj opciji po optuženog o krivičnom djelu ubistva na mah iz člana 166. stav 1. KZ FBiH, za koje nije nadležan Kantonalni Sud, već Općinski Sud.“

U konkretnom slučaju se radi o paušalnim žalbenim prigovorima.

Ovako koncipiranim žalbenim navodima branitelji optuženih M.S. i D.H. su suštinski osporili zaključak prvostupanjskog suda da postoji osnovana sumnja da su njihovi branjenici počinili kazneno djelo Ubistvo iz člana 166. stav 1. u vezi sa članom 31. KZ FBiH, za koje se terete potvrđenom optužnicom Kantonalnog tužiteljstva u Sarajevu broj: T09 0 KT 0116285 17 od 13.11.2017. godine. Tako se u predmetnim žalbama ističe da okolnosti kritičnog događaja ukazuju na to da se u konkretnom slučaju radi o kaznenom djelu Sudjelovanje u tuči iz člana 174. ranije navedenog zakona (branitelj optuženog M.S.), odnosno da je u pitanju kazneno djelo Ubistvo na mah iz člana 167. KZ FBiH (branitelj optuženog D.H., pri čemu je od strane ovog branitelja pogrešno navedeno da se radi o djelu iz člana 166. stav 1. KZ FBiH). Navedenim propustima se ne može počinuti bitna povreda odredaba kaznenog postupka iz člana 312. stav 1. točka k) ZKP FBiH, na čije postojanje su u svojim žalbama ukazali branitelji ranije navedenih optuženika. Naime, u citiranoj odredbi je propisano da ova povreda postoji ako je izreka presude nerazumljiva, proturječna sama sebi ili razlozima presude ili ako presuda uopće ne sadži razloge ili u njoj nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama. Žalbe branitelja ne sadrže bilo kakav osvrt na izreku rješenja, na njenu eventualnu nerazumljivost ili moguću proturječnost iste razlozima danim za doneseno rješenje, odnosno u istima nije

konkretizirano u čemu se to ogleda izostanak razloga u pogledu odlučnih činjenica. Zbog toga se ovi prigovori branitelja optuženih M.S. i D.H. ocjenjuju paušalnim, pa se isti, kao takvi, od strane ovoga suda nisu ni mogli ispitati.

Na ovu bitnu povredu odredaba kaznenog postupka je ukazano i u žalbama branitelja optuženih A.H. i D.H.. Tako ovaj branitelj u obje žalbe identično ističe da je ova povreda počinjena i zbog toga jer ... „na stranama 4. i 8. pobijanog rješenja postoji očigledna kontradiktornost u pogledu vremena izvršenja krivičnog djela, obzirom da se na strani 4. navodi da se kritični događaj dogodio dana godine u 02,00 sata, dok se na stranici 8. pobijanog rješenja navodi da se isti događaj dogodio oko 0,2 sata“.

Ovaj žalbeni prigovor nije u pitanje doveo zakonitost osporenog rješenja.

Iako branitelj ranije navedenih optuženika predmetnim žalbenim prigovorima u osnovi korektno ukazuje da je u obrazloženju osporenog rješenja vrijeme počinjenja inkriminiranog događaja određivano na različite načine (na strani 4. se navodi da se isti desio u 02,00 sati dana godine, a na strani 8. se to vrijeme određuje oko 0,2 sata istoga dana), ovaj propust prvostupanjskog suda ni približno nema onaj značaj koji mu se u braniteljevima žalbama pridaje. Ovo zbog toga jer iz sadržaja pobijanog rješenja očigledno proizlazi da se prvostupanjski sud kod odlučivanja o pritvoru isključivo referira (određuje) u odnosu na ranije navedeni događaj temeljem kojeg je konkretni kazneni postupak i pokrenut. Dodatno treba istaći da branitelj optuženih A.H. i D.H. ni ovim žalbenim navodima nije konkretizirao zbog čega to prethodno istaknuti propust prvostupanjsko rješenje čini nezakonitim, odnosno u čemu se to ogleda bitna povreda odredaba kaznenog postupka iz člana 312. stav 1. točka k) ZKP FBiH, na koju je u predmetnim žalbama ukazao.

Dalje branitelj optuženih A.H. i D.H. u žalbama ističe da je u osporenom rješenju ostala neobrazložena osnovana sumnja da su njegovi branjenici počinili kazneno djelo Ubistvo iz člana 166. stav 1. KZ FBiH, da to rješenje ... „ne daje čak ni indicije postojanja umišljaja, odnosno namjere za lišavanje života nastradalog“ ..., da se u konkretnom slučaju ne radi o jedinom kaznenom djelu koje za posljedicu ima smrt oštećenog nego da postoje i druga kaznena djela koja se takvom posljedicom određuju, te da se razlika između tih djela prvenstveno utvrđuje preko njihove subjektivne komponente. Po stavu branitelja u obrazloženju pobijanog rješenja su potpuno izostali razlozi za umišljaj optuženih i predmetno rješenje je zbog toga zahvaćeno bitnom povredom odredaba kaznenog postupka iz člana 312. stav 1. točka k) ZKP FBiH. Istovjetnu povredu branitelj nalazi i u tome što pobijano rješenje ne sadrži adekvatne razloge za četvrti kumulativni uvjet iz člana 146. stav 1. točka d) ZKP FBiH za zakonit pritvor. Tako se u braniteljevima žalbama ističe da je ocjena prvostupanjskog suda o ispunjenosti ranije navedenog uvjeta utemeljena na kontradiktornom utvrđenju da ...“je oštećeni H.N. pripadao jednoj strani, a optuženi ... drugoj strani, da se predmetni događaj desio kada su optuženi napali oštećenog, baš u vezi sa tim konfliktom, ukazuju da postoji stvarna prijetnja narušavanja javnog reda u slučaju puštanja optuženih na slobodu, na način ponovnog sukoba suprotstavljenih strana“.

Ovaj sud ranije navedene žalbene prigovore nalazi osnovanim.

Iz sadržaja spisa predmeta proizlazi da je branitelj optuženih A.H. i D.H. na sjednici vijeća od 15.11.2017. godine, na kojoj je razmatran prijedlog kantonalnog tužitelja iz optužnice za produženje pritvora prema svim optuženicima, iznio stav da se u radnjama njegovih branjenika nisu stekla obilježja kaznenog djela Ubistvo iz člana 166. stav 1. KZ FBiH, nego da se radi o kaznenom djelu Sudjelovanje u tuči iz člana 174. ranije navedenog zakona, odnosno u nepovoljnijoj situaciji za optuženog o kaznenom djelu Ubistvo na mah iz člana 167. KZ FBiH. Od strane branitelja je istaknuto i to da apsolutno ne stoji tužiteljeva teza o prethodnom dogovoru optuženih i njihovoj namjeri za lišavanje života oštećenog. Ovim prigovorima branitelj je suštinski ukazao na to da kod njegovih branjenika ne postoji umišljaj za počinjenje kaznenog djela koje im je potvrđenom optužnicom stavljeno na teret, dakle, da nedostaje subjektivna komponenta predmetnog kaznenog djela. Na ovom stavu branitelj istrajava i u podnesenim žalbama, dodatno ističući u istima da je upravo pitanje umišljaja (u kom pravcu je isti usmjeren) ključno za ocjenu o kojem kaznenom djelu se kod optuženika radi. Kada prvostupanjski sud u svom rješenju daje razloge za ocjenu o neosnovanosti braniteljevih prigovora iznesenih na sjednici vijeća (dilema je li zbog postojećeg umišljaja kod optuženih u pitanju neko drugo kazneno djelo a ne ono za koje se njegovi branjenici terete) onda u njegovom obrazloženju ističe da je analizom raspoloživih dokaza ... "utvrdio postojanje osnovane sumnje da su optuženi preduzeli krivično-pravne radnje koje im se stavljaju na teret da su udarali više puta nogama i rukama H.N. u predjelu glave i tijela što odbrana ne osporava." Isticanjem ranije navedenih razloga od strane prvostupanjskog suda je, na nivou osnovane sumnje, odgovoreno samo na objektivnu komponentu inkriminaciju. O subjektivnoj strani predmetnog kaznenog djela, o tome dali su optuženi bili svjesni da poduzetim radnjama mogu usmrtno oštećenog, te da li su upravo takvu posljedicu i htjeli ili barem na nju pristali, osporeno rješenje ne sadrži bilo kakve razloge, a u konkretnom slučaju se samo kroz ocjenu umišljaja optuženih moglo odgovoriti na pitanje postoji li osnovana sumnja da su optuženi počinili kazneno djelo koje im je potvrđenom optužnicom stavljeno na teret ili se eventualno radi o nekom od kaznenih djela na koje je branitelj optuženih A.H. i D.H. ukazao na sjednici vijeća i u svojim žalbama. Ovdje je potrebno istaći da svako kazneno djelo, pa tako i djelo za koje se ovi optuženici terete, predstavlja jedinstvo objektivnih i subjektivnih elemenata koji ga čine, kao što su radnja, protupravnost, krivnja i dr, te da se postojanje osnovane sumnje da je određena osoba počinila kazneno djelo za koje se tereti uvijek mora utvrđivati u odnosu na sve elemente koji ulaze u njegovu strukturu. Očigledno je da prvostupanjski sud prilikom donošenja pobijanog rješenja nije postupio na navedeni način, da su u istom potpuno izostali razlozi za umišljaj optuženih i posljedično tome za koje kazneno djelo se utvrđuje postojanje osnovane sumnje da su ga počinili, što predstavlja bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz člana 312. stav 1. točka k) ZKP FBiH. Ova bitna povreda je počinjena i zbog toga jer osporeno rješenje ne sadrži adekvatne razloge za četvrti kumulativni uvjet iz člana 146. stav 1. točka d) ZKP FBiH za zakonit pritvor. Kada prvostupanjski sud obrazlaže svoj stav da ovaj uvjet postoji onda u obrazloženju svog rješenja navodi da ... "je oštećeni H.N. pripadao jednoj strani, a optuženi, čiji je prijatelj iste kritične prilike podlegao od zadobijenih udaraca oštećenog H.N., drugoj strani, da se predmetni događaj desio kada su optuženi napali oštećenog, baš u vezi sa tim konfliktom, ukazuju da postoji stvarna prijetnja narušavanja javnog reda u slučaju puštanja optuženih na slobodu, na način ponovnog sukoba suprotstavljenih strana". Oštećeni je u kritičnom događaju smrtno stradao i logično je za zaključiti da se suprotstavljene strane objektivno više ne mogu sukobiti. Zbog toga je obrazloženje ovog četvrtog uvjeta za zakonito određivanje ili

produženje pritvora iz člana 146. stav 1. točka d) ranije navedenog zakona doista ostalo na nivou paušalnosti.

Iz navedenih razloga ovaj sud je, djelomičnim uvažavanjem žalbi branitelja optuženih A.H. i D.H., a povodom tih žalbi, na osnovu člana 324. ZKP FBiH, i u odnosu na optuženog M.S., ukinuo pobijano rješenje i predmet prvostupanjskom sudu vratio na ponovno odlučivanje. Naime, odredba člana 324. ZKP FBiH, koja se, u skladu s članom 338. tog zakona, shodno primjenjuje i na postupak po žalbi na rješenje, na izričit način propisuje da će drugostupanjski sud, ako povodom ma čije žalbe utvrdi da su razlozi zbog kojih je donio odluku u korist nekog od optuženih od koristi i za kojeg od ostalih optuženika koji nije podnio žalbu ili je nije podnio u tom pravcu, postupiti po službenoj dužnosti kao da takva žalba postoji. Razlozi koje je u žalbama istakao branitelj optuženih A.H. i D.H. su od koristi i za optuženog M.S., čiji branitelj se u navedenom pravcu nije žalio, pa je, upravo primjenom principa *beneficium cohaesionis*, osporeno rješenje ukinuto i u odnosu na ovog optuženika.

Prilikom ponovnog odlučivanja prvostupanjski sud će prvenstveno otkloniti bitnu povredu odredaba kaznenog postupka na koju ukazuje ovo rješenje, pa će potom, cijeneći dokaze sadržane u spisu predmeta, donijeti novu i na zakonu zasnovanu odluku.

Zapisničar
Mevlida Šeta,s.r.

Predsjednik vijeća
Dragan Čorlija,s.r.